

มารู้จัก 'บ้านเขายี่สาร'

ชุมชนบ้านเขายี่สารตั้งอยู่ที่ ตำบลเขายี่สาร อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ใกล้เคียงปากอ่าวไทย ห่างจากทะเลราว 5 กิโลเมตร มีเขายี่สาร ที่เป็นภูเขาหินปูนขนาดย่อมอยู่กลางหมู่บ้าน มีวัดเขายี่สารเป็นศูนย์รวมใจของผู้คนที่นี่ พื้นที่โดยรอบเป็นป่าโกงกางและนาทุ่ง บ้านเรือนส่วนใหญ่เป็นเรือนไทยริมน้ำ จากหลักฐานทางโบราณคดีพบว่าชุมชนแห่งนี้ มีการตั้งถิ่นฐานมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา

แม้จะขึ้นอยู่กับเขตอำเภออัมพวาที่เต็มไปด้วยสวนผลไม้และลำคลองน้ำจืด แต่ยี่สารไม่ได้เป็นเช่นนั้น น้ำจืดสำหรับที่นี่มีค่ายิ่งนัก เพราะคลองสายหลักที่หล่อเลี้ยงชุมชนและใช้เป็นเส้นทางหลักในการติดต่อกับชุมชนภายนอกนั้นถูกน้ำเค็มจากปากอ่าวตะบูนตันเข้ามา ทำให้น้ำในคลองมีสภาพเป็นน้ำกร่อยทั้งสาย ไม่สามารถใช้บริโภคได้

“**แต่ด้วยสภาพแวดล้อมและภูมิประเทศที่อยู่ท่ามกลางป่าชายเลน ส่งผลให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนผูกพันกับป่าชายเลน ทั้งอาหารการกินและการประกอบอาชีพล้วนพึ่งพาป่าชายเลนทั้งสิ้น**”

ชุมชนบ้านเขายี่สารแม้จะเป็นชุมชนเก่าแก่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนาน มีพื้นที่กว่า 11.2 ตารางกิโลเมตร แต่ในชุมชนกลับมีประชากรอาศัยอยู่เพียง 800 คน

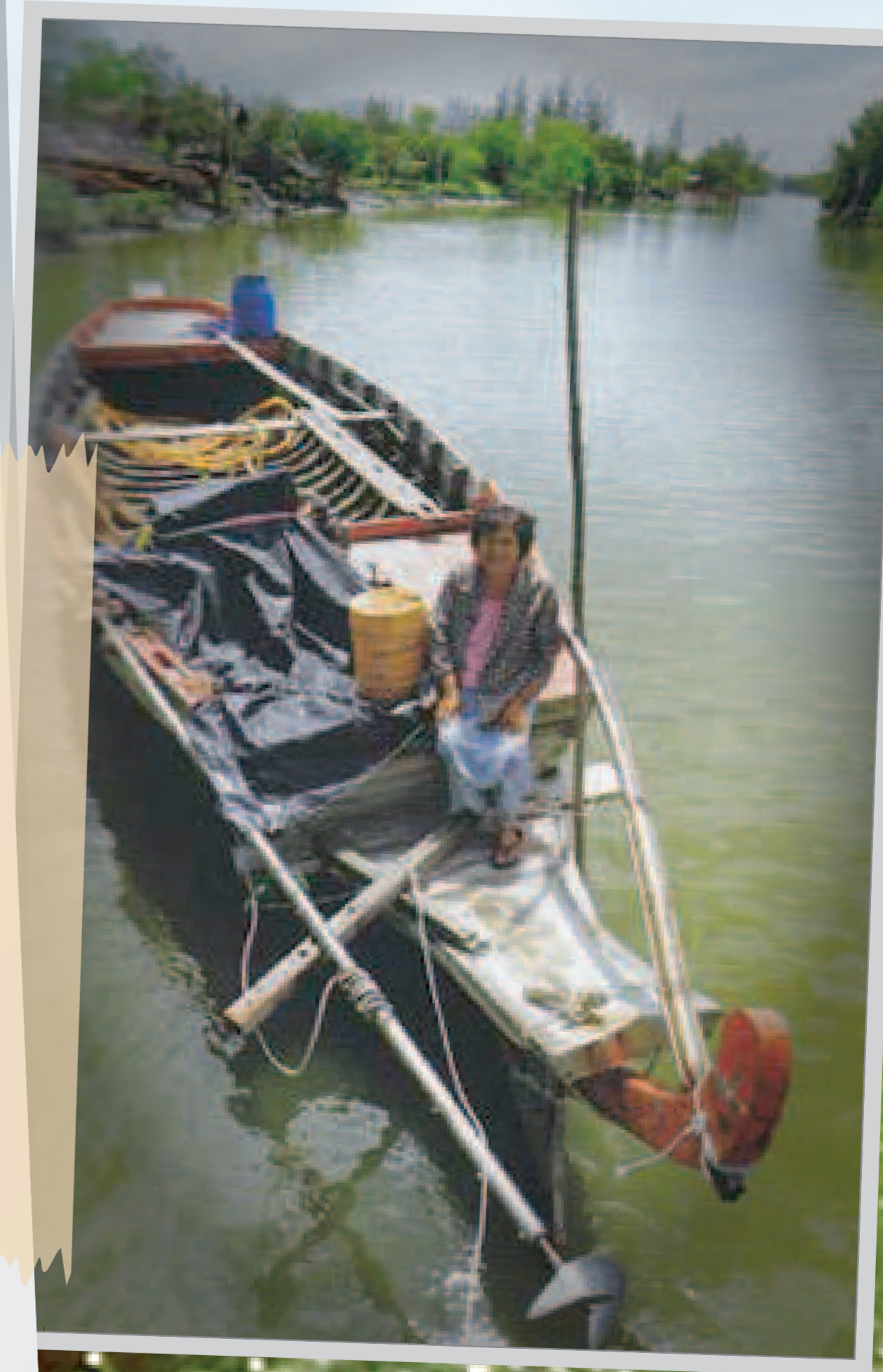
ทิศเหนือและทิศตะวันออกติดลำคลองขุดลัดออกแม่น้ำแม่กลองที่อัมพวา และแม่กลอง (จังหวัดสมุทรสงคราม)

ทิศตะวันตกเป็นป่าชายเลนติดหมู่บ้าน เช่น บ้านวังมะนาว บ้านบางเค็ม บ้านบางกล้วย เป็นต้น

ทิศใต้มีทางน้ำอ้อมเขาแยกเป็น 2 สาย คือ

1. คลองยี่สารเดิม ที่ไหลออกไปทางเขาวัด
2. คลองแพรกเขมร ที่เชื่อมกับคลองใหญ่ลัดไปออกคลองบางตะบูน

และต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 4 ได้มีการขุดคลองยี่สารลัดไปเชื่อมคลองบางตะบูนออกไปยังปากอ่าวตะบูน เพื่อให้การสัญจรสู่มแม่น้ำแม่กลองหรือปากน้ำเพชรบุรี สะดวกรวดเร็วมากขึ้น

บัตรรศการ "ริเริ่มชมบ้านเขายี่สาร"
55-03 / No. 02